

גוט שבת GutSábész

23. évfolyam 11. szám • Ára: 330 HUF • כ"ה

KIADJA: CHABAD-LUBAVICS ZSIDÓ NEVELÉSI ÉS OKTATÁSI EGYESÜLET

Gyertyagyújtás Budapesten: 15:38 • י"א כסלו תשפ"א • 2020. 11. 27. • פרשה ויצא • Szombat kimenetele: 16:48

CTeen: a karanténban se vagytok egyedül

A Lubavicsi Rebbe 1983-ban kezdeményezte először, hogy a világ minden táján tevékenykedő küldöttei egyszer egy évben a New York-i Chábád-központban gyűljenek össze. Ez lett a Chábád-Lubavics Küldöttek Nemzetközi Konferenciája, vagy rövidebb, héber nevén a *Kinusz Hásluchim*. Napjainkra ez az esemény vált a világ legnagyobb rabbinikus kongresszusává és egyben New York legnagyobb konferenciájává.

A koronavírus-járvány miatt idén ez a rendezvény is a virtuális térbe költözött. Több évtizedes szokás, hogy ezen a rendezvényen mutatják be a szolgálatukat megkezdő küldött házaspárokat. Idén sem volt ez másképp – ugyanis a járvány ellenére idén is több, mint 100 új küldött kezdte meg a munkáját.

Köztük van a *Bassman* házaspár is: *Sophie* és *Tzemmy*, akik a Maimonidész Gimnáziumból kiindulva kezdték el szervezni a CTeen nevű nemzetközi if-

júsági szervezet magyarországi csoportját. A fiatal házaspár augusztusban érkezett Budapestre, és bár a járvány korlátozza a lehetőségeiket, kihozzák a maximumot a helyzetből, hogy a lehető legbiztonságosabb környezetben nyújthassák a közösségi lét örömeit a középiskolásoknak.

„Elkezdtek szervezni a programjainkat, a legfontosabbak között van például a Torah café” – meséli *Sophie Bassman*. „Ezek hétfőnként vannak, minden héten másik osztálynak. Szerveztünk péntek esti vacsorákat, ezt úgy hívjuk *Thank God it's Shabbos*, vagyis *Hála Istennek, sábesz* van. (Szójáték az angol *Thank God it's Friday – Hála Istennek, péntek van mintájára* – a szerk.) Tartottunk hávdálá partikat is.”

Az eddig legnépszerűbb programjuk az őszi szünetben szervezett paintballozás volt: „Ez egy egésznapos program volt. Negyvenen jöttek el, nagyon jó

volt, hogy ennyien összegyűltünk. Az egyik lány azt mondta, nem is tudta, hogy ennyi zsidó tizenéves van Magyarországon. Nagyon jó érzés megismertetni őket egymással, segíteni, hogy új barátságok alakuljanak ki.”

A járványszabályok mellett nem könnyű egy formálódó közösséget egyben tartani, ám *Bassmanék* mindent megtesznek ezért. „Amióta a középiskolásoknak digitális oktatás van, mi is áttettük a programjainkat zoomba. Sütöttünk együtt bárcheszt, tartottunk születésnapos foglalkozást. Nagyon jó móka volt, élveztük mind.” És aki megbetegszik, az se marad egyedül: *Sophie* és *Tzemmy* ebédcsomaggal is meglepte a csapat karanténba került tagját.

A CTeen minden zsidó középiskolás fiatal előtt nyitva áll és mindig örömmel fogadják az új jelentkezőket. További információ: a CTeen Hungary Facebook- és Instagram-oldalán.

Mázl Tov!

Gratulálunk *Feldman Jozsef* rabbinak és *Mussienak* harmadik gyermekük születése alkalmából. Kívánjuk, hogy neveljék fiukat tóranulásra, micvákra és zsidó esküvőre. Sok

boldogságot kívánunk a nagyszülőknek is, *Oberlander Báru*ch rabbinak és *Batsheva* rebbecennek újabb unokájuk születéséhez.

Gratulálunk *Morvay Jicchák*nak *Sara Sandrának* házasságkötésük alkalmából. Az esküvőre november 16-án került sor Kfár Chábádban.

Kívánjuk, hogy az újdonsült házaspár építsen együtt egy igazi zsidó otthont!

Hetiszakasz

Jákob Lábán házában

Szakaszunk – *Vájécé* (1Mózes 28:10–32:3.) – azzal kezdődik, hogy Jákob menekül testvére, Ézsau gyilkos bosszúja elől. Cháránban nagybátyja, Lábán házában talál menedéket, elveszi annak két lányát, Léát és Ráchelt, és gyors egymásután-

ban 11 fia születik, majd egy lánya, Dina. 14 évet szolgál két feleségéért és további hat évet, amiért fizetségképpen apósa nyájából részesedik. A szakasz végén ismét úton találjuk Jákobot, amint hazafelé igyekszik Kánaánba.

Zsidó híradó

Többé nem különböztetik meg a júdeai, somroni termékeket az USA-ban

Mike Pompeo, az Egyesült Államok külügyminisztere törtenelmi látogatást tett Izraelben. Ennek során ellátogatott a Jeruzsálemtől északra fekvő Pszágót településre, amely a hatnapos háború során felszabadított területen van. Felkereste a világszerte elismert minőségű borokat készítő borászatot is.

A látogatás során Jáákov Berg tulajdonos ősi, i.sz. I. századból származó érmét adott át a külügyminiszternek, amelyhez hasonlókat találta a borászat mellett egy barlangban is.

Az érme átadásakor Berg a többi között ezt mondta: „Ez az érme bármi másnál jobban jelképezi azt, hogy visszatértünk őseink földjére, arra a helyre, ahol kétezer év után a zsidók ismét szőlőt termesztettek, melyből kiváló minőségű bor készül.”

Az amerikai Külügyminisztérium csütörtökön bejelentett határozata alapján a Júdea és Somron területén fekvő izraeli települések ezentúl használhatják az USA-ba exportált termékeiken a „Made in Israel” vagy „Product of Israel” jelölést. A Palesztin Hatóság által ellenőrzött településeken előállított termékeket pedig külön „Made in Gaza” felirattal kell ellátni, hiszen a Gázai-övezet vezet irányítja. Mindezen döntéseket a Külügyminisztérium a „valós helyzetet figyelembe vevő külpolitikai hozzáállás” doktrínájával magyarázta.

Első a kötelesség

Jákob hét évet dolgozott Lábánnak, hogy feleségül vehesse kisebbik lányát, ám nagybátyja csúnyán átverte: a hét év elteltével Ráchel helyett Léát adta hozzá. Jákob ezután újabb hét évet dolgozott Lábánnal, s csak ezután vehette feleségül Ráchelt is.

A történettel kapcsolatban bölcseink egy fontos kérdést vetnek fel: a Tóra tiltja a férfi számára, hogy egy lánytestvérpár mindkét tagját feleségül vegye. Ha ez így van, vajon Jákob miként vehette feleségül először Léát, majd Ráchelt is?

Az egyik válasz erre természetesen az, hogy ekkoriban még nem történt meg a tóraadás, így Jákobra nem vonatkoztak a tórai törvények.

Ezzel a válasszal azonban az a probléma, hogy a bölcsek tanításai szerint az ősapák olyan erős spirituális ösztönnel rendelkeztek, hogy már a Tóraadás előtt megcselekedték az abban közölt isteni törvényeket. Ennek értelmében azonban a kérdés továbbra is áll: Jákob hogy vehette mindkettőjüket feleségül?

A Rebbe azt tanítja, hogy mikor Jákob a tórai törvények szerint cselekedett – lévén, hogy

nem volt még kötelessége –, az csupán a spirituális önkifejezéséről szólt, míg a Ráchelnek tett ígérete – miszerint feleségül fogja venni – egy másik emberrel szemben fennálló kötelezettségének a teljesítéséről.

Mikor Jákob rájött, hogy Lábán becsapta, választania kellett: vagy egyéni spirituális kiteljesedését helyezi előtérbe vagy a Ráchellal szembeni kötelességét. Egy valamit biztosan tudott: nincs köztes út: vagy ez vagy az.

A történet végét már ismerjük: Jákob kész volt lemondani saját kiteljesedéséről, és önmaga Tóra-őrző, makulátlan ideálképéről, csak hogy a Ráchelnek tett ígéretéhez hű maradjon.

A Rebbe azt tanította, hogy ez mindnyájunk számára örök érvényű tanítással szolgál. Vannak pillanatok, mikor konfliktust tapasztalunk saját álmaink és a közösség felé való kötelezettségeink között. A jó zsidó vezetőnek ezt illetően azonban már nem kell dilemmát éreznie: Jákob kijelölte erre a helyes utat.

*Kovács Jichak rabbinövendék
cikke Tali Loewenthal rabbi
írása nyomán.*

Imaidők a következő hétre (november 28-december 4.)

AZ ISTENTISZTELETEKEN MASZK VISELÉSE KÖTELEZŐ!

Talmud Egylet – Sász Chevra Zsinagóga

(VI., Vasvári Pál u. 5.)

Szombat: 9.15 Reggeli ima, majd süteményes *Kidus*; 15.30 Délutáni ima, majd *szeudá slisit*

Vasárnap-péntek: 8.00 Reggeli ima

Vasárnap-csüt.: 15.30 Délutáni-esti ima (a Keren Orban)

A KIJÁRÁSI KORLÁTOZÁS MIATT ÚJ IDŐPONT:

Péntek: 13.00 *Minchá* délutáni ima (a Keren Orban)

16.00 **Mikor szabad hízelegni a gonosz**

Ézsauanak? (*Oberlander Báruch rabbi előadása*);

17.00 *Kábálát Sábát*, majd süteményes *Kidus*;

18.00 A Jiddis Akadémia 5. előadása

Óbudai Zsinagóga

(III., Lajos utca 163.)

Szombat:

9.15 Hetiszakasz a kabbala tükrében

10.00 Reggeli ima, majd *Kidus*

Hétfő-péntek

(munkanapokon):

6.30 Reggeli ima

Péntek: 17.30 Tanulás

18.00 *Kábálát Sábát*,

majd *Kidus*

Budavári Zsinagóga

(I., Táncsics M. u. 26.)

Szombat:

9.15 Reggeli tanulás (zsidó misztika)

10.00 Reggeli ima

Péntek:

17.00 Szombatfogadás

Cháj Galéria

(Szentendre, Pátriárka u. 6.)

Szombat:

9.30 Reggeli tanulás (zsidó misztika)

10.00 Reggeli ima, majd *Kidus*

Péntek:

18.30 *Kábálát Sábát*,

majd *Kidus*

Velem és a Rebbével történt

Egyetemi kreditek jesivat tanulmányért

1970-ben, amikor a Buffalo Egyetem hallgatója voltam, eljártam Noson Gurary rabbi zsidó misztikáról szóló előadásaira. Gurary rabbi elintézte, hogy néhány társammal együtt Crown Heightsban töltsünk egy hosszú hétvégét. Akkoriban tipikus asszimilált amerikai zsidó fiatal voltam, vállig érő hajjal. Így nem csoda, hogy igencsak kilógtam a Rebbét hallgató tömegből, amikor ellátogattam egy fárbrengenre. Mindenki más fekete zakóban, kalapban volt és szakállat viselt. Mély benyomást tett rám, hogy ezek az emberek dacolnak a korszellemmel, és nem hajlandók asszimilálódni a nagy amerikai olvasztótégelyben. Egyáltalán nem érdekelte őket, hogy kilógnak a sorból.

Ez volt az az élmény, amely után beiratkoztam a morristowni jesivába. Először két hetet akartam maradni, de végül három év lett belőle. Korábban, egyetemistaként, talán tíz órát töltöttem hetente tanulással, a jesivában viszont naponta tízet. Imádtam az ott töltött idő minden egyes percét. 1973-ban lehetőségem nyílt rá, hogy személyes beszélgetésen vegyek részt a Rebbével. A találkozó előtt egy darab papírra jegyeztem le a kérdéseimet, melyek közül az egyik a házasságra vonatkozott. Mialatt várahoztam, úgy döntöttem, hogy újrafogalmazom a kérdéseimet, ezért elővettem egy másik papírdarabot. A házasságra vonatkozó kérdést azonban ezúttal elfelejtettem leírni. Amikor beléptem a Rebbéhez, ő átfutotta a kérdéseimet, majd így szólt:

„Gondolt arra, hogy megházasodjon?”

„Hát, gondolkodtam rajta, de nem tudom, hogy készen ál-

szimilált zsidókat visszatéríteni a gyökereikhez. Ha diplomát szerzek, akkor hitelesebbnek tartanak majd. Szerintem az

Dr. David Lazerson kitüntetett oktató, szerző, zenész és konfliktuskezelő szakember. Az interjú 2011 márciusában készült.

lok-e” – feleltem megzavarodva.

„Mit gondolnak a dolgról a szülei?” – jött a következő kérdés.

Ez a kérdés is váratlanul ért. A szüleim nem voltak vallásosak, így csodálkoztam, hogy a Rebbét érdeklí a véleményük.

„Ismerve a szüleimet, úgy gondolom, hogy azt szeretnék, hogy először a megélhetésemet biztosítsam és csak utána házasodjak meg” – válaszoltam.

Ezután a Rebbe a további kérdéseimet vette górcső alá. „Azt írja, hogy vissza akar menni az egyetemre mesterdiplomát szerezni zsidó tudományokból. Miért?”

Be kell vallanom, naivan azt gondoltam, hogy egy ilyen találkozó során csak átnyújtjuk a kéréseinket a Rebbének, ő pedig rájuk bólint. A Rebbe azonban kérdéseket tett fel.

Hosszas gondolkodás után így feleltem: „Szeretném az asz-

egyetemen hajlandók lesznek a jesivában tanultak nagy részét elfogadni”.

Úgy tűnt, hogy a Rebbe elfogadta az érvelésemet, mert annyit mondott, hogy érdeklődjem meg, hány kreditnek fogadnák el a jesivában tanultakat.

Ezzel véget ért a találkozó. Amikor 1976-ban a Rebbe engedélyével beiratkoztam az egyetemre, megtudtam, hogy a Beszéd és Nyelvi Rendellenességek Tanszéke nagyon sok kreditet jóváír a jesivatanulmányaimért, így ott kezdtem el tanulni. Csak évekkel később értettem meg, hogy a Rebbe éppen ebbe az irányba terelt, amikor a tanácsát kértem. Így lett belőlem gyógypedagógus, mely a hivatásommá vált és melyet negyven éve gyakorlok.

A találkozó után nem sokkal Gurary rabbi bemutatott egy lánynak, akit nyolc héttel később el is jegyeztem. Az esküvő előtt a menyasszonyommal és édesap-

jával ellátogattunk a Rebbéhez, és ez a találkozó felejthetetlen élménynek bizonyult.

Leendő apósom, Ruby Wolnez atletikus alkat volt. Rengeteget sportolt, de sclerosis multiplexszel (SM) diagnosztizálták. Az orvosok legfeljebb öt évet jósoltak a számára. Gittel már hónapokkal korábban írt apja betegségéről a Rebbének, aki azt javasolta, hogy ellenőriztessék le a mezuzáit és a tfilinjét. Mivel nem rendelkezett egyikkel sem, vásároltak neki. A találkozó során a Rebbe megkérdezte tőle: „Mindennap tfilinben imádkozik?” Apósom mondta, hogy igen, a Rebbe pedig megáldotta „még tíz évnyi tfilinrakással”.

Ezután a betegségéről folytattak egy tudományos igényességű beszélgetést. A Rebbe szerint apósom tüneteit más is okozhatta, mint a sclerosis. „Kérjen új diagnózist!” – ismételte el a Rebbe háromszor is.

Másfél évvel később elérhetővé vált egy újfajta vizsgálat, mely kimutatta, hogy a Rebbének volt igaza, apósom más betegségben szenved. Még tizenhat évet élt. Túlélte mindkét orvosát, akik öt évet jósoltak neki. Ezekben az években mindig a Rebbével való találkozására gondolt mosolyogva, amikor felvette a tfilinjét.

Dr. David Lazerson

Készült a lubavicsi Rebbe életét feldolgozó archívum videóinterjúja alapján.

Az archívum magyar nyelvű változata itt érhető el:

www.youtube.com/alubavicsirebbe

EMIH

19:00

Oberlander Báruch

Vasárnap: A hálátlanságról a zsidó etika szerint
Hétfő: Zohár, a Ragyogás Könyve, a zsidó misztika alapműve (22)
Kedd: Hászid történetek és mesék (32)
Szerda: Kérdezd a rabbit! (33)
Csütörtök: Hetiszakas az kabbala tükrében: Van-e a zsidóságnak háborús etikája?

20:00

Megyeri Jonatán

A zsidó filozófia alapjai

21:00

Faith Aser

Kedd: Zsidó misztika
Csütörtök: Zsidó vallásjog

A zsidó.com Facebook-oldalán élően

Facebook Tanház

VIRTUÁLIS BÉT MIDRÁS

Kóser konyha

Datolyás-
mogyoróvaj-
banánturmix

Tejes, glutén- és tojásmentes

2 nagy banán

4 szem datolya

2-3 ek. méz (lehet szilán,
azaz datolyaméz is)

2 ek. mogyoróvaj

½ citrom leve

1 pohár joghurt

A hozzávalókat tálba tesszük, és botmixerrel simára keverjük. Adhatunk hozzá kedvünk szerint egyéb gyümölcsöket: meghámozott almát vagy körtét, szilvát vagy akár epret is.

A datolya igen nagy mértékben hajlamos a bogarasodásra. Felhasználás előtt minden esetben ki kell nyitni minden egyes szemet, és alaposan meg kell vizsgálni a belsejüket. Ha szilvát használunk, azt is ellenőrizni kell. Az eper különösen gondos odafigyelést igényel: miután megtisztítottuk és többször cserélve a vizet áztattuk, nézzük át, nehogy bogár legyen rajta.

Hálaadás és Halloween:
melyik nem-zsidó ünnepet ünnepelhetjük?

Egyszer áldott emlékü barátom, *Naftali Kraus* egy budapesti látogatása alkalmából rácsodálkozott, hogy az akkor négy év körüli fiam, Mendel, *zl*, milyen egyértelműen tud különbséget tenni zsidó és nem-zsidó szokások között. Mendel ugyanis elmagyarázta neki azon a vasárnapon, hogy aznap azért nem dolgozunk, „mert az a nem-zsidók sábesze”. Hiába volt még kicsi, megértette, hogy az egymás mellett élő csoportoknak mások a szokásai.

Azok a zsidók, akik a diaszpórában élnek, kisebbségként egy nem-zsidó társadalomban, testközelből ismerkednek meg a szokásaikkal, kollégáik szokásaival. Gyakran nagy nyomás helyezedik az emberre, különösen a szülőkre, hogy átvegyenek ezekből a szokásokból. Ám tudnunk kell, melyek azok, amelyeket átvehetünk és melyek azok, amik tiltottak.

Fontos kiemelni, hogy a zsidóság nem azért zárkózik el más szokásoktól, mert fanatikus, hanem mert, ha lecséréljük a szokásainkat másokéra, akkor elveszítjük a saját identitásunkat. Minden vallásnak megvannak a maga szokásai, és ha ezeket összekeverjük, elveszítjük az autentikus szépségüket.

Ennek alapját a Tórában találjuk: „Egyiptom országának cselekedete szerint, amelyben laktatok, ne cselekedjeteK és Kánaán országának cselekedete szerint, ahová én viszlek benneteket, ne cselekedjeteK, törvényeik szerint ne járjateK” (3Mózes 18:3.). Ez a parancsolat elsősorban olyan cselekedeteket tilt, amelyek más valláshoz vagy hitvilághoz tartoznak. A Talmud (Sábát 67a.; *Torát kohánim* a fent említett vershez) azonban olyan esetekre is vonatkoztatja, amelyek nem egyértelműen más vallás vagy hitvilág szokásai, mivel Bölcsseink szerint ragaszkodnunk kell a saját szokásainkhoz (lásd *Talmudic Encyclopedia* [héber] 17. kötet 305–325. oldal).

Arról, hogy melyik ünnepet lehet átvenni és melyiket nem, két véleményt találunk:

Az első szerint tiltott megtartani minden olyan szokást, amelynek nincs zsidó eredete, ezek nem-zsidó szokásnak minősülnek és ily módon tilosak (*Biur háGRÁ* a *SÁ JD*-hoz 178:7.).

A második vélemény szerint a nem vallási gyökerű szokások esetén nem kell figyelembe venni a szokás eredetét, csak azt, hogy van-e logikus magyarázata. Ha van, akkor át lehet venni. Aminek nincs logikus magyarázata, az nem-zsidó szokásnak minősül és tiltott, mert logikus magyarázat hiányában csak azért teszi az ember, mert hasonlítani szeretne a külvilághoz (*Sut MáHáRIK* 88. fejezet).

Ez utóbbi a *Sulchán áruch* (*JD* 178:1. *RöMÁ*) által elfogadott vélemény.

Ez alapján nézzük meg két mostanában aktuális ünnep szokásait, a Halloweenet (október 30.) és a Hálaadást [Thanksgiving] (november hó negyedik csütörtöke). Ezt a két ünnepet az egész USA-ban ünneplik és az utóbbi időben már hazánkban is kezdenek elterjedni. Első lépésként fontos, hogy az ember azonosítsa a szokásokat és tudja, melyik valláshoz vagy népcsoporthoz tartoznak.

Halloween szokásai egyértelműen a pogány hitvilághoz vezethetőek vissza: a kelták rémisztő maskaráikkal akarták elűzni a visszajáró szellemeket. Ezért zsidóknak nem szabad ezt a szokást átvenni. Akinek a jelmezbe öltözés vonzó az ünnepben, az ne felejtse el, hogy van saját jelmezbálás ünnepünk, a Purim (*SÁ OC* 696:8.).

Ezzel szemben a Hálaadás gyökerei a puritánokhoz kapcsolódnak, akik túlélve az első évet az Újvilágban, hálát adtak a betakarított termésért és az életükért. Ez a szemléletmód a zsidóságban is megtalálható, ami-

ről tanúskodnak a különböző imák és az élvezetekre mondott áldások, ezért ennek ünneplése nem jelent problémát. Maga a Lubavicsi Rebbe is ezen a véleményen volt, egy 1986-es beszédében ki is fejtette ezt az álláspontját (lásd *Torát Menáchem* 5787 2. kötet 54. oldal).

Ezzel szemben Moshe Feinstein rabbi (1895–1986) hangsúlyozta (*Igrot Mose* responsum *JD* 4. rész 12. fejezet), hogy nincs akadálya annak sem, hogy a hagyományoknak megfelelően pulykát együnk Hálaadáskor, azonban ajánlatos időről időre kihagyni ezt a szokást, ezzel mutatva, hogy nem tulajdonítunk neki vallási jellegű különlegességet (lásd még *Journal of Halacha and Contemporary Society* 30. szám 42–65. oldal; *Chukat olám* 281. oldal).

Én életemben egyszer vettem részt hálaadási pulyka-vacsorán, valamikor a 2000-es évek elején, amikor a kaliforniai Los Angelesben voltam vendégségben a Weisz családnál, akik erdélyi holokauszt túlélők és nem mellesleg lubavicsi haszidok voltak. Nagyon meglepődtem, amikor Weiszné meghívott, hogy csatlakozzak hozzájuk a Hálaadás-napi vacsorára. Amikor rákérdeztem, hogy-hogy megünneplik ezt, akkor nagyon határozott választ kaptam tőle: „igen, hálát adunk az Örökkévalónak, hogy túléltek a holokausztot, ideértünk Amerikába és itt békeében tudunk zsidókként élni.” Meg kell mondanom, nagyon finom volt a pulyka a különleges szósszal – és tényleg valódi hálaadó hangulata volt az estnek, nem csak egy kulturális esemény volt.

A fentieket szem előtt tartva valahányszor egy nem-zsidó ünnepséghez érkezünk, vizsgáljuk meg, mi az alapja és hogy van-e zsidó párhuzama, amikor a saját szokásaink szerint ünnepelhetünk.

Oberlander Báruch

Gut Sábesz – megjelenik hetente

Kiadja a Chabad-Lubavics – Zsidó Nevelési és Oktatási Egyesület / Published weekly by Chabad-Lubavitch – The Jewish Heritage Center of Hungary
1052 Budapest, Károly körút 20.

Telefon: +36-1-268-0183
www.zsido.com / info@zsido.com
Felelős kiadó: Oberlander Báruch rabbi
Főszerkesztő: Steiner Zsófia

A kiadvány szent szövegek részleteit és magyarázatait tartalmazza. Kérjük, ne dobja el!

Munkatársak: Cseh Viktor, Dénes Anna,
Kovács Jichák, Molnár Zsófia
Nyomdai előkészítés: Juhász Valéria
ISSN 1416-4604